

Martti Ahtisaari

Forum for talere
September 2009

Et nyhetsbrev fra Talerforum

2008 års nobelpristagare

Bakgrunn

Martti Ahtisaari var født den 23.juni, 1937 i Viipuri, Karelia, som da fremdeles var en del av Finland. Finland tapte Viipuri til Sovjetunionen i løpet av andre verdenskrig, og sammen med mer enn 400,000 karelske landsmenn ble Martti Ahtisaari en evig omplassert person, som han ofte sier. Sammen med hans mor, flyttet Ahtisaari fra en husstand til en annen før de til slutt bosatte seg i byen Kuopio, i den østlige delen av Finland. Denne erfaringen med hjemløshet markerte Martti Ahtisaari dypt og som forklarer hans sterke trengsel til å bygge sitt liv i utviklingen av fred og hjelpe andre med en lignende skjebne. I de siste 45 årene har hans karriere blitt flettet sammen med utviklingshjelp og forfremmelse av fred i verdens konfliktområder. I store deler av hans karriere var Martti Ahtisaari en overordnet tjenestemann i det finske departementet for utenriks-saker, så vel som han tjente under fem generalsekretærer i FN.

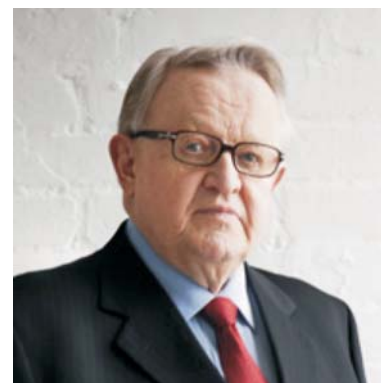
Martti Ahtisaari var valgt som president i den finske republikken i 1994. Han hadde tittelen til slutten av februar 2000, og i løpet av hans periode styrte han Finland gjennom dets tiltrødelse til Den europeiske union, blant mange andre viktige utviklinger. Siden avgangen har Ahtisaari hatt flere store internasjonale oppgaver, som fortsetter hans arbeid med internasjonal fredsmegling og konfliktløsning.

Martti Ahtisaaris aktiviteter etter presidentperioden har inkludert muliggjøring av fredsprosessen mellom den Indonesiske regjeringen og Free Aceh Movement, ordstyrer av et uavhengig panel for sikkerheten og tryggheten av UN personale i Irak, og utnevnelse som UN Special Envoy (Spesialenvoi) for Horn of Africa og Personal Envoy (Personlig Envoi) for OSCE CiO for Sentral-Asia. Mellom 14.november, 2005 og 29.februar, 2008, tjente herr Ahtisaari som Special Envoy (Spesialenvoi) for generalsekretæren for FN for den fremtidige statusprosessen for Kosovo.

Den 10.desember, 2008, ble Martti Ahtisaari gitt Nobels Fredspris for "hans viktige innsats, på flere kontinenter og i over mer enn tre tiår, for å løse internasjonale konflikter". Den norske nobelkomiteen fremhevet også rollen for Crisis Management Initiative (CMI), en uavhengig organisasjon uten profitt som Ahtisaari grunnla etter hans presidentskap i 2000, siden det har forsynt den nødvendige støtten for hans mange viktige internasjonale oppgaver. I dag tjener Ahtisaari som styreformann for CMI.

Konfliktløsning

I hans foredrag for nobelfredsprisen understrekte Martti Ahtisaari hans tiltro at fred er et spørsmål om vilje. Han tror at alle konflikter kan løses, og at det er ingen unnskyldninger for å la dem foregå for evig. Det er utålelig at voldelige konflikter trosser resolusjon i tiår og forårsaker umåtelig menneskelig lidelse, og forhindrer økonomisk og sosial utvikling. Passiviteteten og kraftløsheten av

Martti Ahtisaari

Den 10. desember 2008 ble Martti Ahtisaari tildelt Nobels fredspris "for den store innsatsen han har lagt ned på flere kontinenter og gjennom mer enn tre tiår for å løse internasjonale konflikter".

For mer informasjon om Martti Ahtisaari - klikk her!

Martti Ahtisaari

Forum for talere
September 2009

Et nyhetsbrev fra Talerforum

2008 års nobelpristagare

det internasjonale samfunnet gjør det enda vanskeligere for oss å anbringe vår tro i felles bygde sikkerhetsstrukturer. Til tross for mange utfordringer, kan selv de mest stridige konflikter løses om partene involvert og det internasjonale samfunnet slutter seg sammen og arbeider sammen for et felles mål.

Om individer arbeider sammen kan de finne løsninger. Martti Ahtisaari oppfordrer oss til å ikke akseptere noen unnskyldninger fra de som har makt for å ikke aktivt engasjere oss i løsningen av konflikter. Han hevder at konfliktløsning begynner fra anerkjennelsen om at kriger og konflikter ikke er uunngåelige. De er forårsaket av mennesker, da det alltid finnes interesser som er fremmet av krig. Derfor kan de som har makt og innflytelse også stoppe krig.

For å oppnå vedvarende fred må en fredsprosess være fullstendig. En part kan alltid kreve seier i en konflikt men det å bygge fred må involvere alle: de svake og mektige, de seirende og beseirende, menn og kvinner, unge og gamle. Imidlertid er fredsforhandlinger ofte utført av en liten elite. I fremtiden må vi kunne oppnå en mer omfattende deltakelse i mer fullstendige fredsprosesser. Spesielt eksisterer det et behov for å sikre engasjement av kvinner i alle fasene av en fredsprosess.

Alle av Martti Ahtisaaris fredsoppgaver har lært ham at en fredsprosess overveiende er et spørsmål om samarbeid og partnerskap mellom de forskjellige aktørene, partene i en konflikt, fredsmedglere, regjeringer, borgerlige samfunn og internasjonale organisasjoner.

Fredsprosesser og avtalene som oppstår fra dem kan ende vold, men det virkelige arbeidet starter etter en fredsavtale har blitt konkludert. Avtalene oppnådd må implementeres. Sosial og politisk endring skjer ikke over natten, og rekonstruksjonen og etableringen av demokrati krever tålmodighet. Disse krever opptakelse av en omfattende tilnærming til fredsbygging, og støtte for borgerlige samfunn.

Fredsforhandling

Herr Ahtisaari fremhever ofte faktum at meglere ikke velger konfliktene de blir involvert i, da partene for konfliktene velger megleren selv. Deltakelsen av en fredsmedgler som mellommann må være basert på tillit fra alle de stridende partene. Oppgaven for megleren er å hjelpe partene å innlede vanskelige spørsmål og for å skubbe dem fremover i fredsprosessen. Meglerens rolle kombinerer rollene som et skips fører, en rådgivende lege, jordmor og lærer.

Imidlertid føler Ahtisaari også at det er en tendens til for mye fokus på selve meglerne. Dette kan ta partene av konflikten ut av stilling og skape et feil inntrykk om at fred kan komme fra utsiden. De eneste individene som kan lage fred er de som er involvert i konflikten: akkurat som de er ansvarlige for konflikten og dens konsekvenser, skal de således bli gitt ansvaret og anerkjennelsen for å skape fred.

Transatlantisk samarbeid

Martti Ahtisaari er en lidenskapelig pådriver for transatlantisk samarbeid. USA og den Europeiske Union har gleden av en fremragende vidstrakt og dyp fellesegenskap av interesser og verdier.

Martti Ahtisaari

Forum for talere
September 2009

Et nyhetsbrev fra Talerforum

2008 års nobelpristagare

Hvorvidt våre demokratier kan overkomme de globale utfordringene som står overfor dem vil være avhengig av vår evne til å bygge et mer ambisiøst transatlantisk samarbeid. Det er av felles interesse for både Europa og USA å forfremme global stabilitet og fred. USA og EU er for tiden presentert med et ideelt element til å styrke deres samarbeid i konfliktforebyggelse og løsning. Begge sider er nå i stor grad enige om at store utfordringer står overfor dem.

Multilateralisme forblir den rettsmessige og ofte også det mest effektive grunnlaget for konfliktløsning. USA spilte en instrumental rolle i etableringen av multilaterale organisasjoner som i dag arbeider for å opprettholde fred, stabilitet og kontrollerer utviklende kriser i verden. Multilateralisme strever mot felles sikkerhet. Noen problemer er i seg multilaterale og kan ikke kontrolleres uten hjelp fra andre land. Dette er sant for en lang liste med sikkerhetstrusler: ustabiliteten av de globale økonomiske markeder, proliferasjon av masseødeleggelsesvåpen, heleri av mennesker og narkotika, internasjonal organisert kriminalitet, transnasjonal terrorisme, spredningen av pandemi og klimaendring.

FN gir den rette strukturen for internasjonale fredsforøk og løsninger på globale problemer. Det er viktig at UN medlemsstater arbeider bestemt for å styrke verdensorganisasjonen, og forsyner dets misjoner med tilstrekkelige ressurser og politisk støtte, isteden for hva som ofte har vært tilfellet i de seneste år.

Reduksjon av fattigdom og ansettelse av ungdom

For Martti Ahtisaari, er en av de mest akutte problemene i dag den voksende sprekken mellom rike og fattige. Tre milliarder personer lever nå på mindre enn \$2 per dag. De fysiske, politiske, psykologiske og morale konsekvensene for denne ulikheten er enorm.

Den nåværende globale økonomiske krisen har videre økt risikoen for voksende ulikhet. Mange av regionene og landene som er mest påvirket av inndragningen av kapital fra utviklende markeder og kollapset av internasjonal handel er allerede skjørt; mange har akkurat kommet seg ut av mange år med konflikt. Voksende ulikhet mellom land og innenfor samfunn forverrer eksisterende spaltninger.

Tapet av velferd og ansettelsesmuligheter leder til et tap av håp og tro på fremtiden blant de som er mest sårbare. Om den nåværende trenden fortsetter vil hundrevis av millioner med unge mennesker være uten arbeid i land som er i tidlige utviklingsstadier. Dette vil igjen ale opp økningen av fundamentalisme og vold, og skaper yngleplass for kriminalitet, terrorisme og krig. Vi risikerer å tape en generasjon til den økonomiske krisen.

Og med globalisering og økt gjensidige avhengighet blant land vil vold i en region ha en innvirkning på en annen del av verden.

En av Martti Ahtisaaris aktuelle målsettinger er forfremmelsen av ansettelse av ungdom og entreprenørskap, ved å lære de unge til å bidra til deres egen fremtid og til fremtiden av deres samfunn.

Konfliktavtale krever også injeksjon av optimisme og håp fra ansettelse og økonomiske muligheter.

T A L E R F O R U M

Martti Ahtisaari

Forum for talere
September 2009

Et nyhetsbrev fra Talerforum

2008 års nobelpristagare

Ellers kan skjøre fredsavtaler sjelden opprettholdes. På lang sikt er kun den private sektoren kapabel av å utvikle nye virksomheter, skape investeringsmuligheter som gir ansettelse og varig økonomisk trygghet. Tiltrekning av investering fra privat sektor til krigsherjete områder krever innovasjon og måter å formilde risiko på. En blanding av ikke-økonomiske og økonomiske incitament må konstrueres. På lignende måte vil engasjement av den private sektor i arbeidet med å formulere strategier og programmer for etterkrigs gjenvinning og rekonstruksjon kreve nyskapende tenking, og en mer omfattende dialog og samarbeid mellom de private og offentlige sektorer, og andre aktører involvert i fasen etter konflikten.